

The Hebrew University of Jerusalem

Syllabus

THE LAW AS POLICY PRACTICE: THE CASE OF CHILDREN - 3189

Last update 17-11-2013

HU Credits: 2

Degree/Cycle: 1st degree (Bachelor)

Responsible Department: School of Social Work and Social Welfare

Academic year: 3

Semester: 2nd Semester

Teaching Languages: Hebrew

Campus: Mt. Scopus

Course/Module Coordinator: Vered Windman

Coordinator Email: vered-windman@children.org.il

Coordinator Office Hours: By appointment

Teaching Staff:

Vered Windman

Course/Module description:

The purpose of the course is to provide tools for critical thinking in relation to children's rights in the Israeli law (eg, child crime victims need, embryo law) and for various legal means to create social change in this area.

The course will hold a dialogue between the world of the social sciences and the world of law and demonstrate the use of legal means to resolve social problems.

The course will introduce relevant tools for creating social change in children's rights, including legislative and lobbying, petitions to the High Court and individual representation , and examine the strength and weaknesses of each of these units.

The course will include presentations of case studies, demonstrate dilemmas in relation to a conflict between rights and will form the basis for discussion. We will discuss major issues in the field of children's rights, while presenting the laws, verdicts and various provisions that enshrine the rights of the child in Israel, in an attempt to understand the rationales and the underlying social problems, and analyzing different strategies to create policy changes in children's rights in Israel.

Course/Module aims:

- 1. Provide tools for critical thinking in relation to children's rights and various strategies for creating policy changes in this area*
- 2. Familiarity with the laws, rulings and instructions anchoring children's rights under Israeli law, examining the rationale and the underlying social problems, deficiencies and dilemmas*
- 3. Exploring the main legal tools to create social change in the rights of the child and examining the strength and weaknesses of these tools*
- 4. Dialogue between the world of social sciences and the world of law.*

Learning outcomes - On successful completion of this module, students should be able to:

- describe and explain the main legal tools to create social change*
- describe and explain the advantages and limitations of the law as a tool for policy change in the field of children's rights*
- describe and explain the laws and judgments which anchor the rights of minors in Israeli law, their social context and the underlying social rationales*
- critically analyze key issues and dilemmas in the field of children's rights*
- present convincing arguments and well- reasoned arguments in relation to issues and dilemmas regarding content learned in the course, or arising out of it*

-
- propose strategies for change and policy solutions to timely social problems in the learned subject while analyzing their success potential and limitations

Attendance requirements(%):

100

Teaching arrangement and method of instruction: Frontal teaching alongside discussion in case studies and relevant topical issues, as well as guidance for writing the final project and support in the writing process

Course/Module Content:

1. Child status and rights - historical development and impact factors
2. Social change - what it is, and ways to create it
3. Litigation (petitioning to the High Court) as a tool for social change
4. Legislation as a tool for social change
5. Representation of individual and social change
6. International Convention on Rights of the Child - a critical review forensic evidence, and Israeli social and a discussion in the development of unique rights in the treaty
7. Children at Risk - criminal and civil aspects
8. Obligation to report children at risk: legislative dynamics and social dilemmas
9. Abuse and corporal punishment : a legal design of the social norm
10. Delinquent children - Law and Moral Panic
11. Social change in the rights of children victims of crime : from "deviate children" to "valid and recognized children"
12. Protection of children which are potential victims of crime - trends in new legislation in light of conflict between rights and interests

Required Reading:

Reading list

1. מעמד הילד וזכויותיו- התפתחות היסטורית וגורמי השפעה
- יצחק קדמן, "זכויות הילד התפתחותן ההיסטורית ועיגון בחוק הישראלי" סקירה חודשית 37 1990 (1990).
 - תמר מורג, (2010). עשרים שנה אחרי: תפיסת זכויות הילד על פי האמנה בדבר זכויות הילד. בתוך ת. מורג, (עורכת). זכויות הילד והמשפט הישראלי (עמ' 15 - 62).

רשות:

- תמר מורג, "פסיקת בתי המשפט שלאחר הצטרפות ישראל לאמנה בדבר זכויות הילד- האמנם עידן חדש?" המשפט 22 (2006) 21.
- יצחק קדמן "זכויות הילד בישראל- הלכה ומעשה" ביטחון סוציאלי 63 (2002).
- יחיאל קפלן "זכויות הילד בפסיקה בישראל - ראשית המעבר מפטרנליזם לאוטונומיה" המשפט ז

תשס"ב 303.

• שולמית שחר ילדות בימי הביניים (תש"ן).

• יפה ציונית ויוסי תמיר "ילדים בישראל - תמונת מצב" ביטחון סוציאלי 63 (2002).

2. שינוי חברתי- מהו, והדרכים ליצירתו

Wyers N.L., "Policy-Practice in Social Work: Models and Issues" 27 *Journal of Social Work Education* (1991) 241

רשות:

• Cummins L. K., Byers K. V., Pedrick L. , *Policy Practice for Social workers* (2011)

• Jansson B. S., *Becoming an Affective Policy Advocate: From Policy Practice to Social Justice* (1999)

• מדוע "אלה שיש להם" נוטים להצליח: הרהורים על גבולות השינוי המשפטי/מארק גאלאנטר, מעשי משפט ד' (2011), 15

• רלך

• ברק-ארז, ד., מזיהוי עוול לסעד משפטי: בעקבות *Claiming, Blaming, Naming*, מעשי משפט ג (2010), 33

• גל ג', וייס-גל ע., פרקטיקת מדיניות בעבודה סוציאלית (2011)

• כורזים י., "היערכות עובדים סוציאליים כמסנגרים וכמתריעים חברתיים בתקופה של צמצום משאבים", ביטחון סוציאלי 27 (1985) 128

• וייס ע. "פרקטיקה לשינוי מדיניות (Practice-Policy): מסגרת מושגית לפעולתם של עובדים סוציאליים", חברה ורווחה, (2006, בדפוס)

• זיו נ. ושמיר ר. "בנה ביתך: פוליטיקה קטנה במאבק נגד אפליה בקרקע", תיאוריה וביקורת 16 (תש"ס) 45

3. ליטיגציה (עתירה לבג"צ) ככלי לשינוי חברתי

Rosenberg G.N, *The Hollow Hope* (1991), 9-36 / (2008), 9-39

רשות:

• גבזון ר., "התקווה החלולה: האם בתי המשפט יכולים להביא שינוי חברתי? ביקורת על המהדורה השנייה (2008) של ספרו של ג'רלד רוזנברג", סיטבון ע. (עורך) מעשי משפט ב' (תשס"ט), 15

• קדמן י., "זכויות הילד - הלכה ומעשה", ביטחון סוציאלי 63 (2002)

• רוזן צבי א., "תרבות של משפט - על מעורבות שיפוטית, אכיפת חוק והטמעת ערכים, עיוני משפט יז (3) (תשנ"ג) 689

• ברק א., "מהות האקטיביזם השיפוטי: על השקפת עולם בדבר משפט ושיפוט ואקטיביזם שיפוטי", עיוני משפט יז (3) 475

• אלבשן י., "נגישות האוכלוסיות המוחלשות בישראל למשפט", עלי משפט ג' (תשס"ד) 497

• ליבל א., "הפרדוקס של אקטיביזם חוץ משפטי: תודעה משפטית ביקורתית ופוליטיקה לשינוי החברה", סיטבון ע. (עורך) מעשי משפט א' (תשס"ח), 63

4. חקיקה ככלי לשינוי חברתי

- גילד-חיו ד., שהב ס., "עריכת דין חקיקתית ככלי לשינוי חברתי", סיטבון ע. (עורך) מעשי משפט ב' (תשס"ט), 69
- בן אריה, א., "למי אכפת מהילדים- פעילות חברי הכנסת למען ילדים בשנים 1999-2001", חברה ורווחה כ"ד (2004) 383

רשות:

- מאור ע., "חוק פעור בספר החוקים: הצעת חוק יסוד: זכויות חברתיות וכלכליות - כרוניקה של כישלון החקיקה", י' רבין וי' שני (עורכים), זכויות כלכליות, חברתיות ותרבותיות בישראל (תשס"ה) 297
- קדמן י., "החוק למניעת התעללות בקטינים וחסרי ישע: נקודת מפנה ביחס החברה הישראלית להתעללות בילדים", ביטחון סוציאלי (יוני 1992)

5. ייצוג פרטני ושינוי חברתי

- וינדמן ו. וסולומון ל., "העצמת היחיד כפלטפורמה להעצמת הקבוצה: המקרים של ייצוג ילדים בהליכים אזרחיים וליווי ילדים נפגעי עבירה", משפט, חברה ותרבות (2008)
- קפלן י., "מטובת הילד לזכויות הילד-ייצוג עצמאי של קטינים", משפטים לא (3) (תשס"א) 617
- רשות:
- הוועדה לבחינת עקרונות יסוד בתחום הילד והמשפט ויישומם בחקיקה, דו"ח ועדת המשנה בנושא "ייצוג נפרד לילדים בהליכים אזרחיים (משרד המשפטים, 2003)
- זיו נ., "עריכת דין למען מטרה ציבורית- מיהו הציבור? מהי המטרה? דילמות אתיות בייצוג משפטי של קבוצות מיעוט בישראל", משפט וממשל ו' (2001) 138
- ציונוב ש. רייכנברג ש.; רוזנר ר., משהו שומע אותי? על ייצוג רגיש מגדר בהליכי נזקקות בבית המשפט לנוער, מעשי משפט
- סדן א., "העצמה ועבודה קהילתית" חברה ורווחה טז (2) (1996) 143

6. האמנה הבינלאומית לזכויות הילד - בחינה ביקורתית בראיה משפטית, חברתית וישראלית ודין

בהתפתחות זכויות יחודיות באמנה

- האמנה הבינלאומית לזכויות הילד כתבי אמנה מס' 1038.
- דו"ח הוועדה לבחינת עקרונות יסוד בתחום הילד והמשפט ויישומם בחקיקה (ועדת רוטלוי) (חלק כללי), עמ' 21 - 30, 39 - 41. [את הדו"ח ניתן למצוא גם באתר משרד המשפטים: www.justice.gov.il/MOJHeb/HavaadLeZhuyot]
- רות זפרן "של מי אתה ילד? על פגמיו של ההסדר הקיים בדין הישראלי בשאלת קביעת האבהות" הפרקליט מו(ב) 311.

רשות:

- יהודית קרפ, אמנת האו"ם בדבר זכויות הילד - מטה קסם או מקסם שווא. המשפט, 22 (2006), 12.
- סבינה רוטלוי, אחריות המדינה בקידום זכויות ילדים. המשפט, 22 (2006), 3.
- תמר מורג "אתגרים חדשים בהגדרת גבולות הילדות והבגרות לאור האמנה הבינלאומית בדבר זכויות הילד" ביטחון סוציאלי 44 (1995).
- יחיאל קפלן "מטובת הילד לזכויות הילד - ייצוג עצמאי של קטינים" משפטים לא תשס"א 623.
- שרון פרימור "בשלה העת: ההכרה בייצוג ילדים בהליכים משפטיים הנוגעים לחייהם כזכות אדם של הילד" בתוך ת. מורג, (עורכת). זכויות הילד והמשפט הישראלי (2010), 571.
- טלי גל "ילדים נפגעי עבירה והזכות השתתפות" בתוך ת. מורג, (עורכת). זכויות הילד והמשפט

הישראלי (2010), 267.

• אשר בן אריה, יפעת בויאר "האזרח הקטן בישראל – אזרחות וילדות זיקה והשפעה" בטחון סוציאלי 63 (2002) 236.

• יאיר רונן "זכות הילד לזהות כזכות להשתייכות" עיוני משפט כו (2003) 935.

7. ילדים בסיכון-היבטים פליליים ואזרחיים

• ע"א 2034/98 אמין נ' אמין, פד"י נג (5) 69.

• בנימין שמואלי "ציווי משפטי על אהבת הורה לילדו ופיצוי בגין הזנחה רגשית: האם ילך משפט המדינה בעקבות משפט הטבע?" משפטים על אהבה (תשס"ה) 269.

רשות:

• יחיאל קפלן "זכות הילד לתבוע את הוריו בגין התעללות נפשית" מגמות בקרימינולוגיה תשס"ג 463.

• אלי שרון, קטינים בסיכון (תשנ"ט)

• ע"פ 8488/07 מ"י נ' שיפרין

8. חובת הדיווח על ילדים בסיכון: דינמיקה חקיקתית ודילמות חברתיות

• יצחק קדמן, "החוק למניעת התעללות בקטינים וחסרי ישע: נקודת מפנה ביחס החברה הישראלית להתעללות בילדים" ביטחון סוציאלי (יוני 1992) 135.

• בני שמואלי "חובת דיווח על אלימות כלפי ילדים במשפט העברי ובהשוואה למשפט הישראלי" משפחה במשפט ג (2009 – 2010).

רשות:

משפחה במשפט ג (2009 – 2010) [שמונת המאמרים העוסקים בחובת הדיווח]

9. התעללות וענישה גופנית: עיצוב משפטי של נורמה חברתית

יפעת בויאר, יצחק קדמן, "בין ענישה גופנית להתעללות: רב המשותף על השונה" בתוך ד. הורוביץ, י. בן – יהודה, מ. חובב (עורכים), התעללות והזנחה של ילדים בישראל, (2007), 780.

רשות:

• ע"פ 7/53 ראסי נ' היועמ"ש, פ"ד ז (2) 790.

• ע"פ 4596/98 פלונית נ' מדינת ישראל, פ"ד נ"ד (1) 145.

• לסלי סבה "'חושך שבטו' בהוראת בית המשפט – הרהורים בעקבות מהפך משפטי" מגמות בקרימינולוגיה תשס"ג, 425.

• יחיאל קפלן "המגמה החדשה בעניין ענישה גופנית של ילדים לצרכי חינוך" קרית המשפט ג תשס"ג, 447.

• בנימין שמואלי "ענישה גופנית של ילדים בידי הוריהם על פי המשפט העברי – גישות מסורתיות וזרמים מודרניים" פלילים י (תשס"ב) 365.

• Elizabeth T. Gershoff "Report on Physical Punishment in the U.S.A"

[מצ"ב קישור למאמר: http://practice_and_principles/PDFs/com.phoenixchildrens.www://http://s-of_effective_discipline.pdf]

• Straus M. Beating the Devil Out of them: Corporal Punishment in American Families (1994)

• Kenny M.C. "Teachers' Attitudes toward and Knowledge of Child Maltreatment" 28

Child Abuse & Neglect (2004) 1311

• Bensley L. et al. "General Population Norms about Child Abuse and Neglect and Associations with Childhood Experiences" 28 Child Abuse & Neglect (2004) 1321

10. ילדים עוברי חוק- משפט ופאניקה מוסרית

• סולמון, ל. (2010), "שיפוט הנוער - החמרה, המרה ומה שבניהם", בתוך ת. מורג, (עורכת). זכויות הילד והמשפט הישראלי, 461

• סלע שויביץ ר., קאבאליון ג., "הדיווח התקשורתי בנושא כת השטן והרוק הכבד בישראל", מפגש לעבודה חינוכית- סוציאלית 20 (2004) 109

• Mimi Ajzenstadt and Mona Khoury-Kassabri, The Cultural Context of Juvenile Justice Policy in Israel. Journal of Social Policy (2012)

רשות:

• קדמן י., "תפקיד העיתונות בעיצוב סדר היום של הכנסת בנושאי רווחה" קשר 1 (1987) 35

• מלמד א., ענישה או שיקום? (2001)

• סבה ל., "שיפוט נוער- או שיפוט עבירותיו", משפטים כ"א (תשנ"ב), 575

11. שינוי חברתי בתחום זכויות ילדים נפגעי עבירה: נפגעי עבירה- מ"ילדים חורגים" ל"ילדים חוקיים ומוכרים"

• סבה ל. וגל ט., "זכויות נפגעי עבירה בישראל" ספר שמגר ב' (תשס"ג) 157

• גל ט., ווינדמן ו., "ילדים נפגעי עבירה בישראל: ריבוי קשיים, מיעוט מענים", ביטחון סוציאלי 63 (2002) 210

רשות:

• ינאי א., "נפגעי פשיעה אלימה" זרקורים על מדיניות חברתית (2004)

• וינדמן ו., "נפגעי עבירה - לא עוד בנים חורגים אלא בעלי מעמד חוקי ומוכר", הסניגור 50 (2001) 3

• פוגץ' ד., "קטינים נפגעי עבירה בראי המשפט: מגמות בחקיקה ובפסיקה", ד' הורביץ, י' בן-יהודה, מ' חובב (עורכים), התעללות והזנחה של ילדים בישראל (תשס"ז), 99

• גרוס ע., "הזכויות החוקתיות של הקורבן" מחקרי משפט י"ז (תשס"ב) 19

• Whitcomb D., When the Victim is a Child (2d ed.) (1992)

• ורד וינדמן "העדת ילדים: אפשר גם אחרת. הצעה להכנת ילדים מעידים לקראת מסירת עדותם"

בתוך התעללות והזנחה של ילדים בישראל (עורכים: ד' הורביץ, י' בן-יהודה, מ' חובב), (תשס"ז), 342.

• רונית צור "עדויות ילדים בבית המשפט" מבעד לעדשה- חקירת ילדים נפגעי התעללות. דבורה

הורביץ (עורכת), (2004).

• דנה פוגץ' "הזכות להישמע? עדויות ילדים בהליך הפלילי" הפרקליט מ"ו (תשס"ב) 167.

12. הגנה על ילדים נפגעי עבירה פוטנציאלים- מגמות בחקיקה חדשה לאור עימות בין זכויות

ואינטרסים

• ד"ר דנה פוגץ', " 'ביום שאחרי' - גישות חדשות במערכת המשפט לניהול סיכון של פגיעה מינית - מענישה בלבד לפיקוח ומניעה" הפרקליט נא (תשע"א), 139. [מצורף קישור למאמר: http://noga.org.il/upload_pictures/maamar_pugach030210.pdf

http://noga.org.il/upload_pictures/maamar_pugach030210.pdf

• חגית לרנאו, איילת עוז "למה אסור להתאהב בחוק הגנה על הציבור מפני עברייני מין - מבט

ביקורת" הפרקליט נא (1) (2011), [מצ"ב קישור למאמר]:
<http://www.justice.gov.il/NR/rdonlyres/D1B7B73A-35FD-45C4-9F6A-52FEC064CEB8/26487/LernauandOzhokpikuach.pdf>

Additional Reading Material:

None

Course/Module evaluation:

End of year written/oral examination 0 %

Presentation 0 %

Participation in Tutorials 0 %

Project work 100 %

Assignments 0 %

Reports 0 %

Research project 0 %

Quizzes 0 %

Other 0 %

Additional information:

None